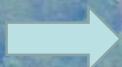

Colectarea optimă a datelor pe teren

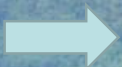
Uneori punem întrebarea:

Merită să notez observația asta?

Toate observațiile pot fi valoroase!

Cum să notez observația asta?

În principiu nu are importanță cum se notează o informație

Pentru ce ne folosesc observațiile:

Observații ocazionale:

ne ajută la harta de distribuție a unor specii

unele informații generale despre unele specii

Observații sistematice:

dinamica/fluctuația populațiilor unor specii

utilizarea diferitelor habitate

perioade de pasaj

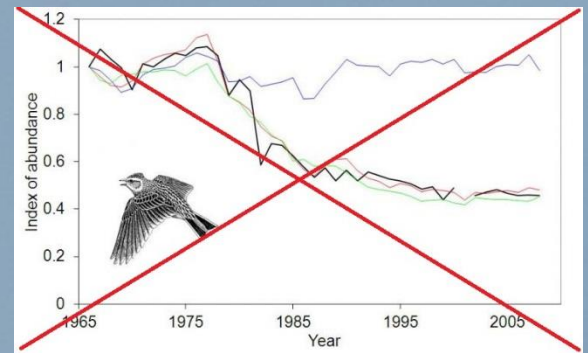
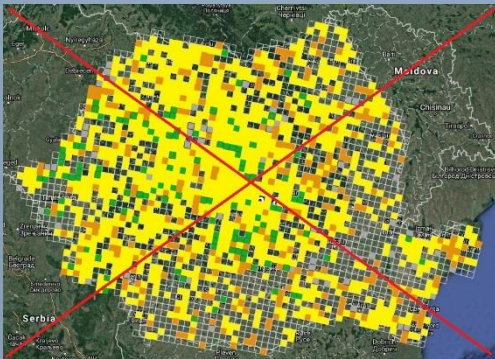

Informații importante
pentru monitoring
(evaluări statistice)

Problemele majore în colectarea datelor

- observatorul nu cunoaște importanța colectării datelor (nu colectează date sau o face doar foarte rar, selectiv)
- observatorul nu notează speciile doar le fotografiază și le postează pe rețele de socializare
- observatorul nu face publice datele
- observatorul face publice date cu carențe (loc exact, fără număr, fără vârstă sau sex)
- Puțini observatori se implică în programe de monitoring

Dilema în colectarea datelor

Optimizarea colectării datelor mereu un compromis? NU este în detrimentul vreunui aspect dacă:

- cunoaștem motivul colectării datelor
- evaluăm prealabil timpul alocat observației
- importanța CODULUI de cuibărit!

În ce format se colectează datele:

Programe de monitoring

Observații ocazionale

- de regulă formulare/caiete standard
- ex. aplicații pe telefon, caiete de notițe (pe teren),
tabele excel (acasă)

Stocarea datelor:

Este important ca datele culese să fie stocate în timp cât mai scurt în bază de date

Ornitodata (<http://pasaridinromania.sor.ro>) - orice observație

OpenBirdMaps (<http://www.openbirdmaps.ro>) - orice observație

Rombird (rombird.ro) - observațiile speciilor accidentale, rare și sporadice

1. Cerințe minime pentru ca observația să beneficieze de statutul de „observație”

-data, locul exact, specia, numărul de indivizi și nume observator

2. Observația care poate fi interpretată și utilizată pentru mai multe scopuri trebuie să beneficieze de:

-vârstă, sex, cod de cuibărit, comportament

3. Date suplimentare *opționale* (observații ocazionale) și *obligatorii* (observații standard/monitoring):

- durata observației, condiții meteo, distanța de observare, caractere de habitat etc.

Colectarea optimă a datelor pe teren

Pentru a avea date de cea mai bună calitate, este important să notăm STATUTUL păsărilor observate

Argumente pro și beneficii:

- nu ne ia timp în plus
- acuratețe mai mare în ceea ce privește distribuția speciei și posibilitate de încadrarea a statutului de cuibărit

Neglijarea acestora duce la pierderea multor date foarte valoroase

1. *Pernis apivorus* - 1 ex. → A1

2. *Pernis apivorus* - 1 ex. ad ♂, zbor nupțial → B5

1. *Aquila pomarina* - 1 ex. → A1

2. *Aquila pomarina* - 1 ex. ad, intră regulat în pădure cu hrană → C14

Colectarea optimă a datelor pe teren

Codurile referitoare la statutul de cuibărit și utilizarea acestora:

0 - Necuibăritor: nu este recomandat să fie utilizat decât în cazuri rare și când suntem convinși că specia nu cuibărește în zona unde a fost observată (ex. *Cir pyg* în habitat bun și perioadă bună)

0.1 - În zbor: deseori este folosit greșit când pasărea zboară deasupra noastră. Acesta se poate folosi când o pasăre sau grup trece peste în zonă, fără însă a folosi habitatele (ex. *stol de cocor* la înălțime mare)

A1 - Exemplar în perioada de cuibărit în habitat adecvat cuibăritului. De multe ori nu este relevant acest cod și folosit în mai toată perioada anului. Folosirea lui poate fi utilă în unele cazuri (ex. *dacă observăm regulat exemplare de stârc cenușiu departe de eleșteie, într-o vale cu plantație de pini*)

A2 - Mascul cântător. Este probabil codul cel mai des folosit, în mod corect însă utilizarea lui ar fi indicată când masculul cântă în perioada de cuibărit a speciei și habitatul lui propice cuibăritului (ex. *nu este recomandat a fi utilizat în cazul *Phy lus* care cântă și în pasaj în Dobrogea, însă este recomandat să utilizăm la sfârșit de mai în moldișuri*)

B3 - Pereche în perioada de cuibărit. Este bine să ne convingem dacă este vorba de o pereche sau doar de două exemplare. Cunoștințele legate de determinarea sexului (prin dimorfism sau comportamental) la unele specii este un lucru foarte benefic.

B4 - Teritoriu presupus pe baza comportamentului teritorial observat cel puțin de două ori la o diferență minimă de o săptămână. Este un cod rar folosit, însă de multe ori poate fi util, transformând două sau mai multe observații consecutive din categoria posibil într-unul de probabil.

B5 - Comportament teritorial folosit exclusiv în perioada de reproducere (ex. *cadou nupțial la chire, zbor nupțial la răpitoare, darabană la ciocănitari*) sau copulare.

Colectarea optimă a datelor pe teren

B6 - Vizitarea locului de cuibărit probabil. Trebuie utilizat cu precauție, cunoscând caracteristicile de cuibărit a diferitelor specii (*ex. șorecar comun intrând de repetate ori în același loc în pădure, pescărel negru intrând regulat sub pod etc*).

B7 - Comportament agitat sau vocalizare de alarmă a adulților. Acest tip de comportament este utilizat cu precădere în apropierea cuibului, putând da indicii valoroase. Trebuie însă folosit acest cod doar în perioada de cuibărit și în habitat propice (*ex. nu se va folosi iarna în cazul mierlei, care deseori scoate voce de alarmă sau pițigoii mare are comportament agitat în prezența unui uliu păsărar*)

B8 - Pată de clocit. Cu acest caz se întâlnesc mai des inelatorii, fiind până la urmă un semn de cuibărit sigur al respectivului exemplar, totuși este tratat ca probabil. Motivul acestuia este faptul, că unele păsări își mai păstrează urma vizibilă a petei de clocit și după perioada de reproducere, când deja se află în dispersie. Aprecierea intensității petei este importantă.

B9 - Construire, excavare cuib. Este un comportament relativ ușor de înregistrat, însă de foarte puține ori este și notat. Dacă avem posibilitatea de a ne întoarce la acel loc la o dată mai târzie (fără deranj!), și să verificăm dacă cuibul este ocupat, aceasta ne ajută la ridicarea statutului de cuibărit sigur în cazul în care pasărea este pe cuib.

C10 - Comportament de distragere sau de simulare a rănirii. Întâlnit cel mai de la limicole și rațe, dar și unele păsări cântătoare. În acest caz păsările adulte se prefac că sunt rănite, își atârnă aripile și se prefac infirmi pentru a distra intrusul de la cuib.

C11 - Cuib recent folosit sau coajă de ou. În cazul unui cuib trebuie apreciat dacă a fost locuit în acel an sau nu. De regulă aceasta nu crează problemă la majoritatea păsărilor cântătoare mici, dar trebuie utilizat cu grijă în cazul speciilor a căror cuiburi pot fi intacte în timp mai mulți ani (*ex. cuibul de grangur sau coțofană, depistat după căderea frunzelor, în octombrie intră în această categorie însă un cuib de barză nu*). Totuși este important să notăm toate cuiburile găsite și încărcate în baze de date, folosind unitatea de "cuib".

Colectarea optimă a datelor pe teren

C12 - Juvenil recent zburat din cuib sau pui cu puf. În cazul puilor cu puf este ușor, însă trebuie să avem grijă până la ce perioadă considerăm un pui juvenil recent zburat (ex. *un pui de corcodel cu gât negru juvenil observat în august nu înseamnă neapărat că a și eclozat în acel loc, la acea dată el putând veni de la zeci de kilometri distanță*).

C13 - Adult incubând sau pe cuib. Este binevenită cunoașterea obiceiurilor de cuibărit a diferitelor specii. Multe specii nu își construiesc propriul cuib, ocupând cele ale altor specii (ex. *putem observa vânturel roșu zburând din cuib de coțorana*).

C14 - Adult transportând hrană sau fecale. Este un comportament cert pentru cuibărit. Trebuie însă avut grijă, ca acest cod să nu fie confundat cu eventualele cazuri când observăm doar un adult cu hrană în cioc, fără să ne convingem că o consumă pe loc sau va fi transportat puilor.

C15 - Cuib cu ou. Uneori avem ocazia să observăm cuib cu ou, dar nu cunoaștem proprietarul cuibului. În acest caz este bine, ca fără să deranjăm pasărea să așteptăm de la distanță până se întoarce sau să facem o fotografie la cuib și să părăsim cuibul cât mai repede, identificând specia după ou de acasă.

C16 - Cuib cu pui. În cazul în care nu putem identifica puii golași sau cu puf din cuib, prin miimizarea oricărui deranj, putem aștepta de la distanță până se întoarce pasărea adultă după care să părăsim zona cuibul cât mai repede.

VĂ MULȚUMESC!